Anul al 54-lea — 14 Pagini — EXEMPLARUL { In România: 3 lei / In străinătate: [illegible] lei } — 14 Pagini — Nr. 198 Miercuri 21 Iulie 1937

Taxa poștală plătită în numerar conform aprobării dir. G-le P. T. T. No. 120.288/932

ABONAMENTE IN ȚARA Lei 200 pe 3 luni Lei 380 pe 6 luni. Lei 750 pe 12 luni. O lună Lei 80 In străinătate în raport cu tariful postal și valuta

UNIVERSUL

CELE DIN URMA ȘTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ȘI TELEFONICE

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: BUCUREȘTI, STR. BREZOIANU No. 23-25

CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10: SECRETARIATUL DE REDACȚIE: 3.30.15

ABONAMENTE LA „VESELIA" „UNIVERSUL COPIILOR" ȘI AL TINERETULUI" ZIARUL CĂLĂTORIILOR Câte 220 Lei pentru 12 luni în țară

FONDATOR: LUIGI CAZZAVILLAN

DIRECTOR: STELIAN POPESCU

BIBLIOTECA CENTRALA A ASOCIATIUNII

ZECE ANI DELA MOARTEA REGELUI FERDINAND I

20 IULIE 1927 — 20 IULIE 1937

Regele Ferdinand I

In ziua memorabilă, când a depus jurământul domnesc de credință în fața reprezentanților națiunei ce-l aclamau, Regele Ferdinand I a ținut să facă cunoscut țării legale, că va fi „bun român".

A fost o mărturisire de credință plină de noblețe și o dezvăluire a unei stări sufletești ce a însemnat o strălucită victorie a conștiinței și un sacru legământ ce l-a luat din propria Sa voință și sub impulsul unui imperativ categoric moral, aceia ce avea să poarte în istoria neamului nostru, titlul glorios de primul Rege al României întregite.

Așa a înțeles, din primul moment, când a fost investit cu deplinele atribute ale puterei domnești, Regele Ferdinand I, datoria Sa de suveran: să se indentifice cu poporul său, să-și insușească aspirațiile lui, să facă corp și suflet cu dânsul, să fie cea mai vie expresie a voinței sale.

Domnia nu este numai înălțare și prea mărire, căci ar fi o stearpă deșertăciune, ci o nobilă sarcină și o grea răspundere pentru cel ce pricepe rostul misiunei sale și vrea să fie la înălțimea acestei misiuni. Chemat în vremuri de grea cumpănă, atunci când România urma să iasă din nefireasca sa neutralitate spre a-și îndeplini destinul său istoric; atunci când milioanele de frați subjugați de peste Carpați și Prut, urmau să fie liberați și chemați la o viață nouă, într'un stat ce avea să-i cuprindă pe toți, Regele Ferdinand I a luptat cu sine însuși, a uitat originea și legăturile sale familiale, a învins și s'a liberat, ca să poată fi numai Regele Românilor, ce i-a fost dat să înfăptuiască idealul nostru național, prin foc și sânge, prin suferințe și jertfe.

El însuși a destăinuit drama sa sufletească, ce a precedat actul istoric din ziua de 14 August 1916 și care este drama personalităților de elită, a eroilor așa cum i-a definit Carlyle, ce pun mai presus de orice interese trecătoare și legături omenești, suprema datorie.

„Când am luat în posesiune tronul — a declarat Regele Ferdinand I — gândul asupra rolului ce trebuia să-l joace România în marele conflict, a absorbit toate clipele vieței mele.

Asta a fost datoria mea, dela care nu puteam și nu trebuia să mă abat.

Câte lupte!

Câte frământări de conștiință!

Dela început mi-am impus această regulă de conștiință: să fac abstracție de mine însumi; să nu țiu seamă, nici de originile mele, nici de familia mea; să nu văd decât România; să nu mă gândesc decât la dânsa; să nu lucrez de cât pentru dânsa...

Nu se domnește asupra unui popor, pentru tine, ci pentru el.

In aceasta constă cinstea unui rege. Eu m'am silit să rămân credincios.

Dar, în acelaș timp, am resimțit o mare tristețe, pentru că am înțeles că acest drum mă îndepărta pentru totdeauna de familia mea și de prietenii mei de odinioară, de afecțiunile mele din copilărie...

Aceasta a fost lupta ce am susținut-o în conștiința și inima mea...

Conștiința mea a triumfat. Trebuia să se întâmple așa. Atunci am putut păstra speranța să învingem pe un Mackensen, pentru că învinsesem în mine un Hohenzollern".

Iată drama povestită în termeni simpli și mișcători, ce caracterizează și definește eroismul moral prin triumful conștiinței, al lealității și al datoriei supreme. O dramă, al cărei conflict este de ordin superior moral, înalță pe erou pe treptele ce se cuvine să ajungă numai cei ce au reușit să se învingă pe dânșii, ca astfel să se poată îndeplini destinul unui neam prin victoria dreptului.

Poporul român, care datorește o vie recunoștință Regelui Ferdinand I, pentru tot ceea ce a sacrificat și a înfăptuit, ca să poată aduce la îndeplinire idealul național, cu prilejul împlinirei celor zece ani de la moartea sa, nu poate mai bine perpetua memoria sa, decât să întărească România-Mare, prin unire, solidaritate și muncă constructivă.

REGELE FERDINAND I

Cuvinte regești

Un rege trebuie să fie întâiul servitor al statului și de aceea poporul poate cere ca el să fie pildă în îndeplinirea datoriilor sale. Un exemplu rău dat de sus, poate să ducă un neam la pieire.

Mai ușor se pierde decât se câștigă iubirea și încrederea unui popor.

FERDINAND

„VOI FI BUN ROMÂN!"

Depunând jurământul, în sala Adunării Deputaților, la 28 Septembrie 1914, în fața reprezentanților națiunii, Regele Ferdinand I a citit proclamațiunea următoare:

„Chemat prin grația lui Dumnezeu și voința națională a fi urmașul marelui întemeetor ce mi-a lăsat ca sfântă moștenire simțimântul de iubire și credință al unui întreg popor, găsesc în dragostea mea pentru neam puterea de a păși fără șovăire spre îndeplinirea marei, dar grelei mele sarcini. Pilda Aceluia pe care îl deplângem toți ca pe un părinte și convingerea că numai printr'o neîncetată propășire se poate asigura viața trainică a unui popor, îmi vor fi călăuză în sforțările mele spre a-mi jertfi întreaga muncă a vieții pentru desvoltarea puterilor acestui Stat.

In îndeplinirea acestei înalte datorii, pe care o îmbrățișez cu neclintită credință și nestrămutată dragoste, stă cea mai dulce mulțumire ce o pot dobândi printr'însa; aduc și cel mai adânc prinos de recunoștință Aceluia a cărui amintire este cea mai scumpă legătură între țară și casa mea.

In rodnica domnie care face mândria istoriei noastre, primul rege al României a găsit cel mai puternic sprijin în unirea tuturor românilor în jurul tronului, ori de câte ori împrejurări mari impuneau această datorie. Sunt sigur că însuflețiți de același înalt patriotism, românii vor ști și în viitor să dea tronului și țării unirea în cugetare și acțiune, care este singura chezășie a unei sănătoase propășiri naționale. Dumnezeu, care, după atâtea grele încercări, a binecuvântat munca acelora cari s'au devotat binelui acestui neam, nu va lăsa să scadă ceeace cu atâta trudă s'a clădit și va ocroti cu dragoste pentru acest popor, munca fără preget ce sunt hotărît ca bun român și rege să închin iubitei mele țări".

Despre limba și literatura română

Discursul ținut de Regele Ferdinand la Academia Română, în ședința dela 15 Martie 1890

Ales membru onorific al Academiei Române, în ziua de 15 Martie 1890, în ședința solemnă a acestei înalte instituțiuni culturale, care s'a ținut în aceeași zi, Principele a pronunțat următoarea înălțătoare cuvântare asupra limbii și literaturii românești:

Domnilor,

„Cu inima pătrunsă de recunoștință, am ascultat cuvântarea prea iubitului Meu Unchiu și la rândul meu, dar numai îndemnat de Regele, îndrăznesc a rosti câteva cuvinte înaintea acestei adunări de bărbați învățați, în mijlocul cărora pentru întâia oară am onoarea de a mă afla.

Este în același timp și o datorie din parte-mi a lua cuvântul spre a exprima adâncul meu sentiment de recunoștință pentru marea distincțiune ce Academia mi-a făcut, proclamându-mă ca Membru Onorofic al acestui Inalt așezământ de cultură națională, unde tinerețea mea neîncercată să se călăuzească de nepieritoarele lumini ale științei.

Am avut fericirea că s'au îngrijit de timpuriu a mă învăța frumoasa limbă românească, și mi-a fost drag să o învăț, pentru că ea mi-a înlesnit cunoașterea de aproape a literaturii populare, a datinelor, obiceiurilor, dar mai ales a bogatei istorii a neamului românesc.

Am putut ceti și înțelege astfel numeroasele publicațiuni ale Academiei, cari mi-au arătat cât de mult s'a făcut pentru propășirea științelor și literelor în România. De câte ori am avut aceste scrieri înaintea ochilor, am zărit ca o vedenie minunată icoana Țării insăși, licărind altădată ca o scântee luminoasă pe cerul răsăritean, crescu de atunci din zi in zi, se mări plină de vlagă și de fală, ca o stea cu raze limpezi pe malurile Dunării și țărmul Mării Negre.

Iubitul meu profesor, d. Păun, mi-a insuflat neîncetat dragoste pentru istoria națională. incredințat fiind că spre a putea ști bine cine e și cât prețuește un popor, trebuie negreșit și mai presus de toate să se cunoască trecutul său. De aceea m'am îndeletnicit de a ceti cu multă luare aminte monumentele noastre istorice.

Datoresc și eu și toți românii o vie recunoștință d-lui Cogălniceanu, astăzi venerabilul președinte al Academiei, și care m'a întâmpinat cu așa de bine simțite cuvinte, căci prin culegerea și tipărirea cronicelor noastre mi-a ușurat apropierea de aceste comori de mari învățăminte, izvoare nesecate de fapte strălucite și de mândria națională.

Cum să nu fim oare mândri când, cetind acolo despre luptele vitejești și glorioase cu toți cei mai cumpliți ai noștri vrăjmași, când întâlnim numele și faptele atâtor Voevozi insuflețiți de iubirea de moșie până la jertfă? In toate vremile au trăit Români, și pe un tron și în rândurile poporului, cari nu au uitat, precum zice Ienăchită Văcărescu:

„Creșterea limbei românești
Și-a patriei cinstire".

Câte lucruri de cel mai mare interes nu am găsit cu o firească și iertată mirare pentru mine, în toți cronicarii, dar mai cu seamă în cei doi mai de frunte. Miron Costin și Ioan Neculcea! Cu deosebire Neculcea m'a fermecat cu limba-i curată, cu stil impodobit cu icoane pipăite și cu așa de sănătoase povețe. Cele patruzeci și două de cuvinte — cum le numește el — dela începutul cronicii sale, sunt ca o galerie de cadre mici, dar cu măestrie zugrăvite, pe cari ochiul nu se mai satură privindu-le. Câte chipuri vii, fapte, legende, cugetări înțelepte în fiecare din ele!

Atunci am înțelese cum și de ce el a insuflat talentul unui Alecsandri, unui Bolintineanu. Dintre toate însă, mi-au dat de gândit viața și întâmplările lui Milescu-Cârnul, învățătorul lui Petru-cel-Mare, purtătorul numelui român până în Suedia, unde scria latinește; și până în China, — țara Chitailor — ca sol al Rusiei; și când aceasta? în-

(Continuare în pag. 3-a)

Proclamația Regelui Ferdinand I, către poporul român, la 14 August 1916

Români,

Războiul, care de doi ani a încins tot mai strâns hotarele noastre, a zdruncinat adânc vechiul așezământ al Europei și a învederat că pentru viitor numai pe terenul național se poate asigura viața pașnică a popoarelor. Pentru neamul nostru el a adus ziua așteptată de veacuri de conștiința națională, ziua unirii lui.

De noi atârnă azi să scăpăm de sub stăpânirea străină pe frații noștri de peste munți și din plaiurile Bucovinei, unde Ștefan cel Mare doarme somnul lui de veci.

In noi, în virtuțile, în viteția noastră stă putința de a le reda dreptul ca într'o Românie întregită și liberă, dela Tisa până la mare, să propășească în pace, potrivit datinelor și aspirațiunilor gintei noastre.

Români,

Insuflețiți de datoria sfântă ce ni se impune, hotărâți să înfruntăm cu bărbăție toate jertfele legate de un crâncen război, pornim la luptă cu avântul puternic al unui popor, care are credința neclintită în menirea lui.

Ne vor răsplăti roadele glorioase ale izbânzei.

Cu Dumnezeu înainte!

FERDINAND

REGELE FERDINAND I CATRE OSTAȘI

Ostași,

V'am chemat ca să purtați steagurile voastre peste hotarele unde frații voștri vă așteaptă cu nerăbdare și cu inima plină de nădejde.

Umbrele marilor Voevozi Mihai Viteazul și Ștefan cel Mare, ale căror rămășițe zac în pământurile ce veți desrobi, vă îndeamnă la biruință, ca vrednici urmași ai ostașilor, cari au învins la Războeni, la Călugăreni și la Plevna.

Veți lupta alături de marile națiuni cu care ne-am unit. O luptă aprigă vă așteaptă. Cu bărbăție să îi îndurăm însă greutățile și cu ajutorul lui Dumnezeu, izbânda va fi a noastră.

Arătați-vă, deci, demni de gloria străbună.

Dealungul veacurilor un neam întreg vă va binecuvânta și vă va slăvi.

FERDINAND

POMENIRE

—oxo—

In veci mărire amintirei Tale
O! Rege, cel mai mare dintre Regi,
Vultan, ce de pe creste de Bucegi
Ai apărat ca'n vremuri voivodale
Pământul sfânt al Patriei întregi...

Mărire Tie, Rege între Regi...

Tu dormi în majestoasa Ta odihnă,
Acolo'n minunata mânăstire
Sub care stau, în glorioasă tihnă,
Voivozii mari, Spătarii, Pârcălabii,
Toți cei pe care sfânta pomenire
Șapatu-i-au cu litere slavone
Pe lespezi cu mândrii autohtone
Sub care dorm cu slavă Basarabii...

Acolo, sub bătrânele cupole,
Te odihnește împăcat cu Tine...
In preajma Ta, pe frunți cu-aureole
Viteții mari, cu suflete creștine,
Primitu-te-au o, Rege, ca pe-un frate,
Sub strașina locașului bătrân,
S'adăpostească'n veci, cu pietate,
Adevăratu-ți suflet de român...

Dormi, Rege... Printre anii ce se scurg
Iți vom păstra cu slavă pomenirea
Alături de Voivozi, în mânăstirea
Lui Neagoe cel vrednic și cel sfânt...
Iar clopotele mândrului locaș,
In zile mari, când vor porni să sune
Cu lin ecou pe-al Argeșului Ighiab,
Strămunii mari din cripte seculare
Vor înțelege tainica minune
Că sufletul lor sfânt de Basarab
A re'nviat în Ferdinand-Cel-Mare!

MIRCEA DEM. RADULESCU

Cea dintâi cuvântare a Regelui Ferdinand în Parlamentul român

Cea dintâi cuvântare în calitate de Principe Moștenitor și senator, a ținut-o Principele Ferdinand la 9 Mai 1889 în adunarea Senatului.

Tratând despre regimul monarhic reprezentativ, Principele Ferdinand a spus:

„Regimul monarhic reprezentativ — negreșit, cea mai bună formă de guvern, căci dă poporului toate garanțiile, — cere totuș dela Suveranul care voește să-l aplice cu sinceritate, o mare încercare și o cunoștință desăvârșită a intocmirilor și a oamenilor țării. „VOIU CONTOPI ASTFEL EXISTENTA TARII CU A MEA; IN MINE VETI GASI UN COLEG MANDRU DE A COLABORA LA TOT CE VA DA TARIE ȘI STRALUGIRE PATRIEI NOASTRE NEATARNATE".

La 14 Martie 1890, Principele Ferdinand, a pronunțat, tot în adunarea senatorilor, cuvântarea următoare:

„Astăzi sărbătorim aniversarea proclamării regatului. Senatul a ales, este acum un an, această dată scumpă tuturor românilor al acestui Inalt corp. Sunt fericit că mă găsesc în mijlocul domniilor-voastre, spre a vă reînnoi toată mulțumirea ce simt de a putea lua parte la desbaterile domniilor-voastre, urmărindu-le cu cel mai viu interes. Vă urez din tot sufletul ca lucrările Senatului să fie totdeauna roditoare pentru scumpa noastră Românie".

Cuvântarea ținută la incoronarea dela Alba Iulia, 1922

„Cu adâncă emoțiune primesc, în chip solemn, această coroană, moștenită dela neuitatul și înțeleptul Meu unchi. Ca un simbol al vitejiei românești și al unirei între Domn și Țară, plină de strălucire, s'a așezat, acum 41 de ani, pe capul întâiului rege al României, după războiul independenței și proclamarea regatului.

Atotputernicul ne-a învrednicit s'o vedem azi mai strălucitoare, azi când în urma grelelor lupte purtate de intreaga suflare românească, ea simbolizează îndeplinirea acelui mare și sfânt dor secular: Unirea tuturor țărilor locuite de români.

Dea Domnul ca această coroană, împreună cu aceea a scumpei Mele soții și vrednica tovarășă de muncă și suferințe pentru binele obștesc, să încununeze din neam în neam pe iubiții noștri urmași, într'o Românie pururea glorioasă și fericită.

Sus inimile! Și să glăsuim după chipul strămoșilor:

„Aceasta este ziua pe care a făcut-o Domnul să ne bucurăm și să ne veselim într'insa și unii pe alții să ne îmbrățișem și să zicem fraților și celor ce ne urăsc pe noi: să iertăm toate, pentru sfânta unire. Așa să fie!"